

Proč vystavovali obraz T. G. Masaryka?

Vzdělávací cíl: Žáci identifikují a popíší symbolické významy spojené s postavou T. G. Masaryka. Na základě úryvku z dobové kroniky zjistí a vlastními slovy vysvětlí, jak vnímala veřejně vystavený Masarykův portrét společnost v roce 1968.

Klíčová slova: T. G. Masaryk, symbolické významy, 1968, trvání a změna, dobové perspektivy, textová a obrazová analýza

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ OBRAZU T. G. MASARYKA (5 min.)

Prohlížení fotografie za pomoci lupy a čtení popisku.

2 ANALÝZA DŮLEŽITÝCH PRVKŮ (5 min.)

Označování důležitých prvků obrazu a popis zobrazení prezidenta.

Žáci mohou označit tyto prvky: místo a objekt v pozadí (obecně zámek či zámecká zahrada, konkrétně Lány), roční doba (podzim), kůň, pěšina, strom, prezident Masaryk a jeho oděv (čapka furažka, rajtky, jezdecké boty, rukavice), technika malby atd. Mohli by si povšimnout rozměrů obrazu.

3 ČTENÍ LÁNSKÉ KRONIKY (5 min.)

Čtení lánské obecní kroniky z roku 1968. Učitel připomíná otázku, proč v roce 1968 v Lánech vystavovali obraz T. G. M. Žáci přemýšlejí, které informace o vystavování obrazu jim pomůžou otázku zodpovědět.

Při četbě zápisu z kroniky by si žáci měli povšimnout, co se kromě obrazu vystavovalo. Velká návštěvnost (statisíce lidí) by je měla přimět k tomu, aby se zamysleli nad významem T. G. M. pro tehdejší veřejnost.

4 INTERPRETACE ZJIŠTĚNÝCH INFORMACÍ (15 min.)

Diskuse nad otázkami a zápis odpovědí do textových polí.

🔍 Jaké vlastnosti prezidenta obraz zdůrazňuje? Žáci mohou najít: Masaryk je ukázán jako vážný, důstojný muž, voják. Jezdecký portrét je tradičně spojován s postavou panovníka. Malba ukazuje patriarchální obraz vůdce - prezidenta osvoboditele, který je starostlivý a upírá pohled na diváka. Obraz byl pořízen pro účely reprezentace, byl reprodukován jako pohlednice, a sloužil tak ke komunikaci politických témat s širokou veřejností. Zápis z kroniky si žáci v ideálním případě spojí s historickým kontextem roku 1968 a snahou o demokratizaci socialismu. Uvědomí si, že Masaryk byl jedním ze symbolů dobového úsilí o reformu politiky.

🔍 Čím mohl oslovit veřejnost v roce 1968? Dobovou veřejnost mohl oslovit jako připomínka slavné minulosti, doklad demokratických tradic národa, zosobnění hodnot, jež si spojovali s probíhající reformou socialismu.

Další možnosti zapojení do výkladu:

Analýzu obrazu lze podpořit srovnáním malby s fotografickou technikou a otázkou, v čem se malba liší od fotografie a proč asi monumentální plátno vzniklo.